

1 Ежелгі Қазақстан

4

1. Қазақстан жеріндегі тас ғасырдың кезеңдері, қоныс аударушылар, шаруашылық пен мәдениеті.

Археологияда кезеңдердің ең алғашқы кезеңі тас ғасыр, оған сәйкес адамдар тарихта тас, қола, темір ғасырларына бөлінеді. Алғашқы қауымдағы құрылым адам баласының өмір сүруіндегі ең алғашқы кезеңі. Алғашқы адамдардың өмірінің күнделікті, біртүрлі, алғашқы адамдар, екіншісі - оның тас құрылымы туралы. Қаз-н жеріндегі тас құрылымдар туралы алғашқы деректер ХХ ғ. 30-ж. басталады.

1862 ж. Турев облысында Александров портонан тас ғасырдың құрылымдары табылды.

1883 ж. Абайдың досы Е.Т. Михайловичтің тілі білген Семей қаласында алғашқы музей ашылды, онда 80-нен астам тас шеңбер, тас найза, ұштары, қарғыштар, пошпалар тас балтамен жасалды.

1895 ж. - академик Бартольд - Түркістан облысындағы археологиялық қоныс құрылды.

Гуденко - Қостанай облысындағы Қайыңдык мәдениетінің тас дәуірі қонысы.

ХХ ғ. 30-ж. - Троицк, Сивилев - Қарағанды, Батыс Қаз. маңы, мөңгі-тас дәуірі қоныстары табылды.

Меркельдің алғашқы адамдардың құрылымына зерт.-
Ж. Маркель → (орт. қаз. бетпақшысы)

Кезеңдері:

- ① Палеолит (б.з.б. 2.5 млн ж - 12 мың ж)
- ② Мезолит (б.з.б. 12 - 5 мың ж)
- ③ Неолит (б.з.б. 5 - 3 мың ж)

Шаруашылық: мамонттар мен егіншілік өсірілген

Қоныс - селіктері:

Алғашқы адамдар дүниетанымын күнесте кезінен бастап кезесінен бастады. Оның батысында адамдар жерлеу, өнердің шығуы бастады, азық табылуда.

- ② Қаз-н жеріндегі қала жасыр

Қала дәуірі б.з.б. 2-1 мыңжыдан бастап алғашқы қаз-н жеріндегі қала дәуірінің адамдардың қолында өркендеді - **Андронов мәдениеті**.

Қала дәу. кезеңдері:

1. Ерте қала (Федоров) - б.з.б. XVIII - XVI ғ.
2. Орта қала (Алаңкерей) - б.з.б. XV - XIII ғ.
3. Кейінгі қала (Замараевка) - б.з.б. XII - VIII ғ.

- ③ Андроновтар алғаш болып жан-жануарларды өсіретін - **қолмен қалыптастырған**.

Қала ғ. 30-дан аса қонақ, 150-ден аса қабір табылған зерттелген.

④ Салт-атта оркестртин пайра болуп
иле оюу маңору.

Салт-атта оркестр арамат ашпире
пайра болуп еркеш дунне. Еу айткан толконт
хонга уйроткен кы-и аудаткыч менен еткен
тайпалар кесиргичи донеси - *бол. кы.*
жолот дэу "Ботай" түрөт.

Кейинки кесир-көчүр, аруу шор, сардап
дамытуу, мадениеттерди ашыктуу, кал-
муккеччелер дамытуу жер этти.